

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VI. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

ralis necessariò displiceat DEO &c. Certè etiam ipsa actio productiva, liberè, & ex electione, ponitur: ergo etiam ipsa est intrinsecè libera; aliàs gratis dicitur, effectum per illam productum esse intrinsecè liberum: ex hoc ipso autem etiam actio est peccaminosa in se, non minùs, quàm qualitas actus, per eam producta: ergo malè dicitur actio esse connexa cum principiis Theologicè supernaturalibus.

Tandem, si adversariis licet dicere, quòd actus liber tantum indeterminatè exigat, vel cognitionem supernaturalem, vel naturalem, licebit etiam nobis dicere, quòd tantum indeterminatè exigat, vel cognitionem indifferentem, vel necessitantem, adeoque etiam actum esse indifferentem, ut sit liber, vel necessarius. Noto tamen, à nobis tantum negari, actus, qui defacto dantur, esse intrinsecè, vel essentialiter liberos: non autem negari, ullum possibilem esse, qui sit intrinsecè liber, quamvis non putemus, possibilem esse actum peccaminosum liberum, & simul essentialiter connexum cum gratia supernaturali.

130. Respondet Esparza de actibus hum. q. 14. ad 5. actum illum liberum, seu peccatum tale, esse potius infranaturale, eoquòd peius sit, quàm aliud peccatum, non supponens principium supernaturale; cum averti à DEO, ut auctore supremo, & resistere illustrationi supernaturali, sit deterius, quàm contemnere tantum motivum naturale: addit, quòd non exigat hoc peccatum principia supernaturalia ut influentia, sed tantum ut retrahentia, adeoque vincenda. Sed contra. Neque, quòd hoc peccatum peius sit, neque, quòd exigat tantum principia supernaturalia, ut retrahentia, impedit, quòd minùs hoc peccatum sit supra vires naturæ; quia his solis nunquam fieri potest, ut ipsum detur: ergo habet totum, quod requirit definitio entis supernaturalis communiter recepta. Quod si etiam omitteretur, quòd hoc peccatum, in sensu illo strictiori, ad quem adversarius requirit influxum, non sit supernaturale, tamen hoc ipsum jam videtur satis absurdum, quòd peccatum dari non possit sine principiis supernaturalibus, realiter existentibus, & constituentibus actum primum proximum ad illud. Aliud est, quòd peccata quædam tendant in objecta supernaturalia; nam non exigunt illa reverà, sed tantum apparenter dari, ut in simili dici solet circa peccatum essentialiter irremissibile, de quo solet agi in tractatu de Penitentia.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones.

131. **O**B. 1. Actus liber, si bonus est, specialiter placet DEO præ actu necessario: vel displicet ei, si malus est: ergo intrinsecè differt à necessario. Resp. neg. conseq. placet enim DEO magis actus elicitus in circumstantiis libertatis, quàm necessitatis: vel econtrà magis displicet. Analogia habetur in actu externo, e. g. comestione carnis prohibita: hæc non mutatur intrinsecè per prohibitionem, vel diem Veneris: & tamen

in circumstantiis prohibitionis, vel diei Veneris, debet displicere Christiano, ut objectivè, & materialiter mala: si tamen ea comestio esset in aliis circumstantiis, e. g. si esset necessaria ad conservandam vitam, deberet placere, ut objectivè, & materialiter bona.

132. Ob. 2. Honestas, & inhonestas, laudabilitas, vel vituperabilitas, est intrinseca actui: sed hæc est formaliter libertas: ergo, ma. prob. si honestas, vel inhonestas &c. non est intrinseca actui, homo non est laudabilis, vel vituperabilis ob actus liberos, sed tantum ob aliquas circumstantias, e. g. ob concurrunt indifferentem DEL, quem tamen habere, vel non habere, non est in potestate hominis: hoc est absurdum: ergo. Resp. dist. ma. honestas, vel inhonestas, laudabilitas, vel vituperabilitas objectiva, de qua n. 93. est intrinseca. conc. ma. formalis. subdist. est intrinseca inadæquatè. conc. ma. adæquatè. neg. ma. & dist. sic min. neg. conseq. ad probationem. neg. mai. homo tamen est laudabilis ob actus liberos, non quidem nudè, vel specificativè sumptos, sed reduplicativè, ut liberos, seu in his circumstantiis elicitos; est enim laudabile, quòd voluntas agat bene, dum potest malè agere: econtrà est vituperabile, si agat malè, dum potest bene.

133. Dices 1. cum Haunoldo, Agere in his circumstantiis, nihil est aliud, quàm, dari actum cum concursu, & iudicio indifferente: sed ipse actus in se non est laudabilis: ergo tantum circumstantiæ cum reddunt laudabilem: ergo homo tantum esset laudabilis ratione circumstantiarum. Resp. 1. retorquendo argumentum in superiori exemplo. Comestio, objectivè mala, nihil est aliud, quàm comestio, & prohibitio: sed ipsa comestio in se non est objectivè mala: ergo tantum est mala propter prohibitionem, & ipsa est objectivè mala, quod est falsissimum. in forma. conc. ma. & omittam. quia saltem sæpè est in se inadæquatè laudabilis ex num. præced. om. etiam primam consequentiam at secundam nego. Non est hæc consequentia bona: Actus est laudabilis ratione circumstantiarum: ergo etiam homo tantum est laudabilis ratione circumstantiarum; quia, cum actus verè denominetur laudabilis à circumstantiis, potest iste, ut ita denominatus, postea denominare ipsum hominem laudabiliter agentem: imò, cum homo in sensu quæstionis, non possit denominari laudabilis, nisi ut agens, & ratione circumstantiarum non agat, non potest à solis circumstantiis denominari laudabilis: sicut non potest à sola prohibitionem comestionis homo denominari materialiter malè agens, si agat ignoranter: vel formaliter malè agens, si agat scilicet: sed talis denominatio provenire debet ab ipsa comestione, ut prius denominata mala, à circumstantiis prohibitionis.

134. Dices 2. Est imperceptibile, quòd circumstantiæ, per se indifferentes, vel bonæ, denominent actum malum: vel circumstantiæ malæ denominent actum bonum: ergo responsio non subsistit. Resp. neg. ant. Hoc fit millies; sæpissime enim non convenit parti prædicatum, quod convenit toti (e. g. anima non potest dici homo) imò sæpè parti convenit prædicatum oppositum.

positum. Sic delictum, quod est pars poenae iustae, non est iustum, sed iniustum: e contra prohibitum est bona, & res prohibita est mala. Scilicet potest forma denominare, non tantum per convenientiam, sed etiam per contrarietatem.

135. Dices 3. Ergo etiam homo poterit denominari iustus à forma iniusta. Resp. Si sermo sit de iustitia strictè tali, & supernaturali, id fieri non posse; quia hæc est gratia sanctificans, saltem in hac providentia. Quid in alia providentia fieri possit, non est necesse examinare. Arriaga ait, se saltem nullam videre implicantiam in eo, quod quis denominetur iustus per duas formas partiales, quarum neutra se sola esset iustitia. Quidquid sit: etiam adversarii debent concedere, quod sit magna diversitas inter denominationes: & ex eo, quod res non possit fieri alba per nigredinem, non sequitur, quod non possit fieri mala per bonam prohibitionem.

136. Dices 4. Totum malum semper involvit unam partem seorsim malam: sed iuxta nos in actu libero malo nulla pars esset seorsim mala: ergo &c. Resp. neg. mai. Sicut ex pluribus, seorsim pulchris, potest fieri aliquid deforme, si scilicet constitutiva non sint proportionata: ita ex pluribus, seorsim indifferentibus, potest fieri malum moraliter. Si replices: cur ergo DEUS odio habet actum secundum, & non primum; cum uterque in se sit indifferens? Resp. Illud DEUS odio habet, quod denominatur malum: sed hoc est actus secundus: sicut illud beatificatur, quod habet denominationem amici DEI post mortem; quod est homo, & non gratia. Ratio ulterior est. Illud DEUS odit, quod est transgressio legis: atqui solus actus secundus est transgressio legis: ergo.

137. Ob. 3. Potentia libera differt à necessaria: ergo etiam actus liber differt à necessario. prob. conseq. Actus habet connexionem cum potentia: ergo actus liber cum potentia libera. Confir. 1. Actus liber intrinsecè pendet à dominio voluntatis: ergo. Confirm. 2. Actus liber essentialiter connectitur cum indifferenti decreto, & concursu DEI: ergo. Resp. dist. antec. Potentia libera adæquata differt à necessaria. conc. antec. tantum inadæquata. neg. antec. & conseq. ad prob. dist. antec. actus habet connexionem cum potentia adæquata. neg. antec. cum inadæquata. conc. antec. & neg. conseq. non enim quilibet actus connectitur cum omnibus conditionibus, ex parte actus primi requisitis; sed tantum cum principiis influentibus: adeoque non connectitur cum tota potentia, sed tantum cum inadæquata: hæc autem potest esse necessaria, vel libera, prout compartes adiunguntur. Ad utramque confirmationem. neg. antec. quod non probatur.

138. Dices. Dominium voluntatis, iudicium, & concursus indifferens, sunt priora naturā ad actum liberum: ergo actus liber essentialiter connectitur cum istis, antec. prob. si ista non essent priora naturā, tunc, si DEUS intuitu actus necessarij conferret in eodem instanti, sed pro posteriori signo, concursus, & cognitionem indifferenter, talis actus esset liber: hoc est ex terminis falsum: ergo. Respondeo, quæstio-

R.P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

nem esse de nomine, quid sit prius naturā. Alii qui dicunt, omne illud esse prius naturā, quod constituit aliquo modo actum primum: alii insuper requirunt, ut conducat ad actum secundum: & hinc volunt, gratiam actualem, etsi constituat actum primum liberum ad peccatum, tamen non esse naturā priorem ad peccatum.

Jam, qui dicunt, ea, quæ sunt priora naturā, debere essentialiter respici ab effectu, negant ant, qui dicunt oppositum, negant conseq. & quia hoc secundum mihi videtur probabilius, om. antec. neg. conseq. non enim omnia, quæ sunt priora naturā, debent essentialiter respici ab actione; nam e. g. applicatio ignis est iuxta communem prior naturā ad combustionem, quamvis hæc in individuo absolute possit dari sine omni, & naturaliter etiam, sine ista applicatione. ad prob. neg. mai. nam pro eo instanti concursus ille, atque iudicium, non constituerent actum primum: consequenter potentia non fuisset libera ad eum actum eliciendum. Aliud esset, si actus ille esset qualitas, & possit per novam actionem pro sequenti instanti conservari; tunc enim posset admitti, actum, in primo instanti necessarium, posse in secundo esse liberum.

139. Ob. 4. Vitalitas est intrinseca actui: ergo etiam libertas. prob. conseq. non minus ad actum liberum requiritur potentia libera, quam ad actum vitalem potentia vitalis: ergo. Idem argumentum sit de supernaturalitate actuum. Confir. Non potest murus denominari albus ab actu primo: ergo neque potest actus denominari liber. Resp. om. ant. neg. conseq. ad prob. neg. conseq. Ad actum hodiernum, vel hodie elicitum, requiritur etiam principium hodiernum, quin tamen denominatio hodierni sit intrinseca actui: scilicet, non minus ad denominationes extrinsecas requiruntur formæ, vel principia extrinseca, quam ad intrinsecas intrinseca; ex eo igitur, quod aliquid necessariò requiratur, non inferitur, quod sit principium intrinsecum, vel essentialiter respectum: sed debet attendi natura ipsius denominationis.

Actus vitalis, saltem in sententia eorum, qui hos actus identificant cum actione productiva (nam in sententia volentium, eos esse qualitates, posset negari antecedens) debet necessariò habere essentialem intrinsecum respectum ad principium vivens; nam actio vitalis est actio essentialiter immanens, & essentialiter exigens produci, & recipi à potentia producente, quæ sit vitalis: non autem probatur, quod eodem modo se habeat actus secundus liber ad actum primum liberum. Eodem modo responderetur, si objiceretur, quod supernaturalitas sit intrinseca actui; quia actus talis essentialiter exigit produci ab una saltem causa supernaturali. Ad confirm. neg. conseq. & retorq. argum. Denominatio albi non est essentialis subjecto: ergo neque denominatio liberi. Scilicet pro varietate denominationum etiam variè ad invicem se habent constitutiva.

140. Ob. 5. Propositio non potest de vera transire in falsam: ergo nec actus de libero in necessarium. Confirm. Omnis actus liber est virtualis volitio sui: ergo perfectio sui, adeoque intrinsecè liber, nec potens fieri necessarius. Resp. antecedens negant multi insignes Philosophi:

L

phi: quare ex supposito tam dubio parum firmi infertur: om. tamen antec. neg. conseq. Si antecedens est verum, ratio est; quia propositio non potest mutare objectum representationis, cuius est essentialiter imago: sicut etiam non potest eadem volitio mutare objectum, in quod tendit: at nulla tali mutatione objecti opus est, ad transitum à libertate ad necessitatem, sed tantum mutatione aliqua circumstantiarum. Ad confirm. dist. antec. actus liber est virtualis volitio sui ut liberi: neg. antec. sui tantum specificativè sumpti. conc. antec. & neg. conseq.

141. Dices. Si actus liber fieret necessarius, mutaret objectum: ergo nulla responsio. prob. antec. objectum volitionis non est tantum res, ut est in se, sed ut est apprehensa: ergo etiam cognitio est objectum: atqui longè alia est cognitio, si actus sit liber, quam si sit necessarius: ergo. prob. antec. objectum sæpe in se est malum, vel impossibile: ergo voluntas non potest ferri in illud, ut est in se, sed ut repræsentatur à cognitione, tanquam bonum, & possibile. Hoc argumentum probaret, quod cognitio finis sit causa finalis partialis, contra communissimam; nam etiam finis tantum causat ut cognitus. Resp. neg. antec. ad prob. neg. conseq. ad prob. antecedentis conc. totum, quod non est ad rem; quia probari debuisset consequentia, & non antecedens. Aliud est, quod voluntas non amplectatur objectum, nisi præcedat cognitio: aliud, quod cognitio, vel omne eius objectum, sit etiam objectum voluntatis: prius est verum, posterius falsum. Cognitio itaque est conditio, sine qua voluntas non potest ferri in aliquid: sicut applicatio est conditio, sine qua ignis non potest aliquid comburere: & sicut pro varietate applicationis, causa diversimodè agit, ita etiam voluntas pro diversitate cognitionis. verbo: voluntas illuminatur per representationem motivorum, allicientium, & retrahentium, atque constituitur libera, ut tendat, vel per actum, amplectentem motiva allicientia, seu per amorem, vel per actum amplectentem motiva retrahentia, seu per fugam, aut odium: non autem necessario, aut etiam ordinariè, tendit voluntas per actum respicientem utraque motiva, ita, ut quædam amplectatur, quædam positivè rejiciat.

142. Urgebis. Actus liber habet hunc modum tendendi: *Non curo hæc motiva retrahentia, sed iis insuperhabitis amplector tamen objectum ob hæc alia motiva allicientia*: ergo respicit essentialiter utraque motiva. prob. antec. actus liber est intrinsecè comparativus, electivus, victoriosus: sed talis non potest esse, nisi habeat illum modum tendendi, & attingat utraque motiva: ergo. Resp. neg. antec. ad prob. neg. ma. Ista prædicata non habet actus ex sua essentia, sed per denominationem extrinsecam, ab actu primo, ac circumstantiis: & gratis adversarii supponunt contrarium. Scilicet actus in se est indifferens, ut dentur, vel non dentur motiva in contrarium, aut iudicium comparativum, aut potestas libera eligendi: si ista dantur, actus erit electivus, & victoriosus ut quo (nam voluntas est victoriosa ut quod) comparativus autem non est actus voluntatis, sed intellectus, ad quem spectat com-

parare: si autem ista non dantur, actus non erit electivus &c.

143. Instabis. Per actum liberum exercetur una potestas, e. g. ad amandum, & impeditur alia, e. g. ad fugiendum objectum: hoc non potest fieri, nisi actualiter attingat utraque motiva: ergo. Resp. dist. 2. p. ma. impeditur ex intrinseca exigentia actus liberi, specificativè sumpti. neg. mai. impeditur in circumstantiis actus accidentalibus. conc. ma. & dist. proportionaliter. min. neg. conseq. Actus ex se non exigit impedire aliam potestatem, nisi quando hæc datur ipsam autem dari non exigit, adeoque ipsi per accidens est eam impedire. Hinc actus hic specificativè sumptus non est ex se determinatio voluntatis, potentis liberè agere, sed hoc est ei per accidens.

144. Ob. 6. Experimur, nos nunc liberè, nunc necessariò agere: ergo experientia est pro libertate intrinseca actus. Resp. neg. conseq. Experientia non est de actu secundo, qualis intrinsecè sit, quoad prædicata libertatis, vel necessitatis; nam experientia est valde clara de libertate, & si esset de libertate actus secundi gradissimi auctores eam non negarent: igitur experientia est de actu primo libero; experimur enim; nos posse elicere, vel omittere hunc actum: an autem hic ipse actus sit intrinsecè liber, vel necessarius, neutiquam experimur.

Dices. Experimur majorem conatum, quando debemus vincere contrarium, quam quando hoc non adest: ergo experimur, actum hunc ex intrinsecis suis vincere contrarium, adeoque essentialiter differre ab alio, qui non vincit ullum contrarium. Resp. neg. conseq. Major conatus, vel intentio, non est differentia actus liberi à necessario; nam amor beatificus necessarius, quique nullum debet vincere contrarium, est longè intensior, quam quilibet amor liber, vincens gravissimas difficultates e. g. tormentorum in martyribus. Unde experientia de intentione, vel conatu, non est experientia de libertate: sed tantum de cognitione repræsentante difficultates, qua posita voluntas elicit quandoque actum intensiorem, quem videt, vel necessarium, vel aptum, ad difficultates vincendas. Sed neque ex eo, quod unus actus impediatur alium, eum intrinsecè respicit, & multò minus respicit liberè; nam amor DEI beatificus essentialiter impedit quodcumque peccatum; quin intrinsecè, aut liberè respiciat omnia peccata, vel eorum objecta. Tandem etiam bruta intensius agunt, quando debent vincere contrarium, sine omni tamen libertate.

145. Ob. 7. Juxta nos motivum retrahens se haberet tantum concomitanter ad actum liberum: sed hoc est falsum: ergo. prob. min. actus liber honestus debet ita tendere: *Volo hoc objectum; quia ex nullo capite est inhonestum*: ergo debet tendere in omnes circumstantias: ergo etiam in motiva retrahentia, adeoque ista non habent se tantum concomitanter. Resp. neg. ma. Motivum retrahens debet esse proprii ad cognitionem indifferentem, & hæc pro priori ad actum: ergo etiam motivum retrahens est pro priori, seu in actu primo, saltem remoto, ad hunc actum. ad prob. min. in primis quero ex adversariis, an etiam actus honestus necessarius debeat

debeat ita tendere: si affirmant, hæc tendentia non inferet potius actum liberum, quam necessarium: si negant, quomodo probabunt, actum liberum honestum debere ita tendere? In forma neg. antec.

Potest actus honestus abstrahere ab inhonestate, & in solam honestatem ferri: sicut debet ita ferri, quando nulla proponitur inhonestas, sed tantum difficultas honestissima, e. g. in morte obeunda pro patria. Quare actus liber honestus non debet ferri in omnes circumstantias, sed in solam honestatem ut talem (in circumstantias debet tantum tendere actus intellectus ex n. 141.) talis autem actus voluntatis est bonus, & honestus ratione objecti, & non potest esse pure indifferens, multo minus malus, quamvis possit esse non meritorius in aliis circumstantiis ex defectu libertatis.

146. Ob. 8. Actus opinativus differt intrinsece ab evidente: ergo etiam liber ita differt à necessario. Confirm. 1. Gaudium, & desiderium, intrinsece differunt: ergo etiam actus liber, & necessarius. prob. conseq. alias posset etiam differentia gaudii, & desiderii, refundi in circumstantias extrinsecas, boni præsentis, vel absentis, aut cognitionis, objectum diversum, de representantis: sed hoc est absurdum: ergo. Confirm. 2. Sonus absonus differt intrinsece ab artificioso: ergo etiam actus liber à necessario. Resp. Cur non etiam actus hesternus differt intrinsece ab hodierno? in forma nego conlequent. Opinio, & evidentia, differunt, vel ratione respectus ad objectum motivum, vel ratione claritatis identificata cum actu, quæ utique sunt intrinseca actibus: si enim unus opinatur de eo, quod alter scit, debent habere, vel diversa motiva, vel alter eadem longè clariùs penetrare. At actus liber, & necessarius, differunt tantum ratione circumstantiarum extrinsecarum.

Ad primam confirmationem neg. conseq. & retorqueo iterum argumentum in actu hesterno, & hodierno, ad prob. neg. ma. Gaudium est affectus, ex sua natura intrinseca dulcis, frivulus, quietus: desiderium econtra ex sua natura est affectus inquietus, sollicitus, & primum tendens ad fruitionem: hæc autem tendentia sunt utique intrinseca actibus: alias nec odium, & amor, ex intrinseca tendentia different, præsertim, si sint actus liberi, & eadem motiva respiciant; nam, si reponatur, quod non eodem modo respiciant motiva, dicam, eum modum non esse intrinsecum. At nulla similis tendentia ostendi potest in actu libero, quæ non sit, vel esse possit, æquè bene in actu necessario; nam tendentia victoriosa intrinsecum nil dicit, nisi conatum magnum, seu intensionem, prævalentem alteri retrahenti, hinc & nunc præsentem: quæ tota intensio potest dari, & sæpe præter major in actu necessario, ex n. 144. imò, cum etiam bruta vincant multa obstacula, prædicatum victoriosis non essentialiter connectitur cum libero, nec opponitur necessario: sicut tamen tendentia, anxie quærens bonum, opponitur tendentiæ, eodem quietè jam fruenti: adeoque non est paritas, verbo: aliquæ denominationes actuum possunt provenire à formis extrinsecis, ut patet in hesterno, & hodierno, non autem aliæ; quænam autem sint hujus, vel illius generis, debet

ex specialibus rationibus desumi. Ad 2. confirm. neg. antec. Rectitudo soni stat in recta coordinatione tonorum: quilibet autem sonus seorsim est indifferens, ut constituat cantum absonum, vel amicum.

147. Ob. 9. Voluntas indifferens ad actum liberum, debet determinari per actum liberum: ergo non per actum indifferenterem, ad libertatem, & necessitatem. Confirm. 1. Actus secundus debet esse distinctus ab actu primo: ergo iste non potest actum secundum denominare liberum. Confirm. 2. Potentia prius operans necessario, nunc autem operans liberè, de novo exercet libertatem: ergo producit alium actum, quàm prius, adeoque intrinsece liberum. Resp. dist. ant. Voluntas debet determinari per actum intrinsece liberum. neg. antec. per extrinsece liberum. om. antec. (quia posset suo modo determinari per puram omissionem) & neg. conseq.

Ad primam confirmationem dist. antec. Actus secundus debet esse distinctus, secundum rectum, & secundum prædicata intrinseca, secundum quæ producitur, conc. antec. secundum obliquum, & prædicata extrinseca. neg. antec. & conseq. Sic etiam filius regis denominatur à patre, ut habente dignitatem regis, qui pater, & quæ dignitas, sunt extrinseca filio. Ad 2. confirmationem neg. conf. Potentia illa non producit necessario alium intrinsece actum, sed producit in aliis circumstantiis: sicut potentia agens heri, & hodie, non producit hodie alium effectum, sed in aliis circumstantiis, à quibus tamen denominatur actus hodiernus.

148. Ob. 10. Conclusio essentialiter respicit præmissas objectivas, seu objectum præmissarum: ergo etiam actus liber respicit objectum præviæ cognitionis indifferens: ergo etiam motivum retrahens. Confirm. Volitio finis tendit essentialiter in media: ergo etiam actus liber in motiva retrahentia. Resp. antec. mihi, & plurimis aliis, visum esse falsum, & saltem esse valde dubium: sed tamen eo omisso, neg. conseq. Juxta illam sententiam, objectum præmissarum est necessario etiam objectum conclusionis, ratione, ut ajunt, particulæ ergo, & ut actus sit intrinsece rationalis: at actus voluntatis non debet esse intrinsece rationalis, neque involvit particulam ergo: neque aliunde probari potest, quod omne objectum cognitionis indifferens, etiam debeat esse objectum actus voluntatis.

Ad confirmationem dist. ant. volitio finis qui talis, tendit essentialiter in media. neg. ant. volitio finis quæ talis. conc. ant. & neg. conf. Possum rem aliquam velle, quin cogitem de mediis: at, si eam intendo formaliter ut finem, hoc ipso intendo ut consequibilem, vel consequendum per aliqua media: adeoque etiam media sunt objectum volitionis in obliquo. At, vel le aliquid liberè, non est, id velle ut conjunctum cum motivo retrahente (non enim quis vult motivum retrahens) sed tantum id velle, quando est conjunctum: quæ tamen conjunctio non est objectum volitionis, sed tantum cognitionis præviæ ex n. 141.